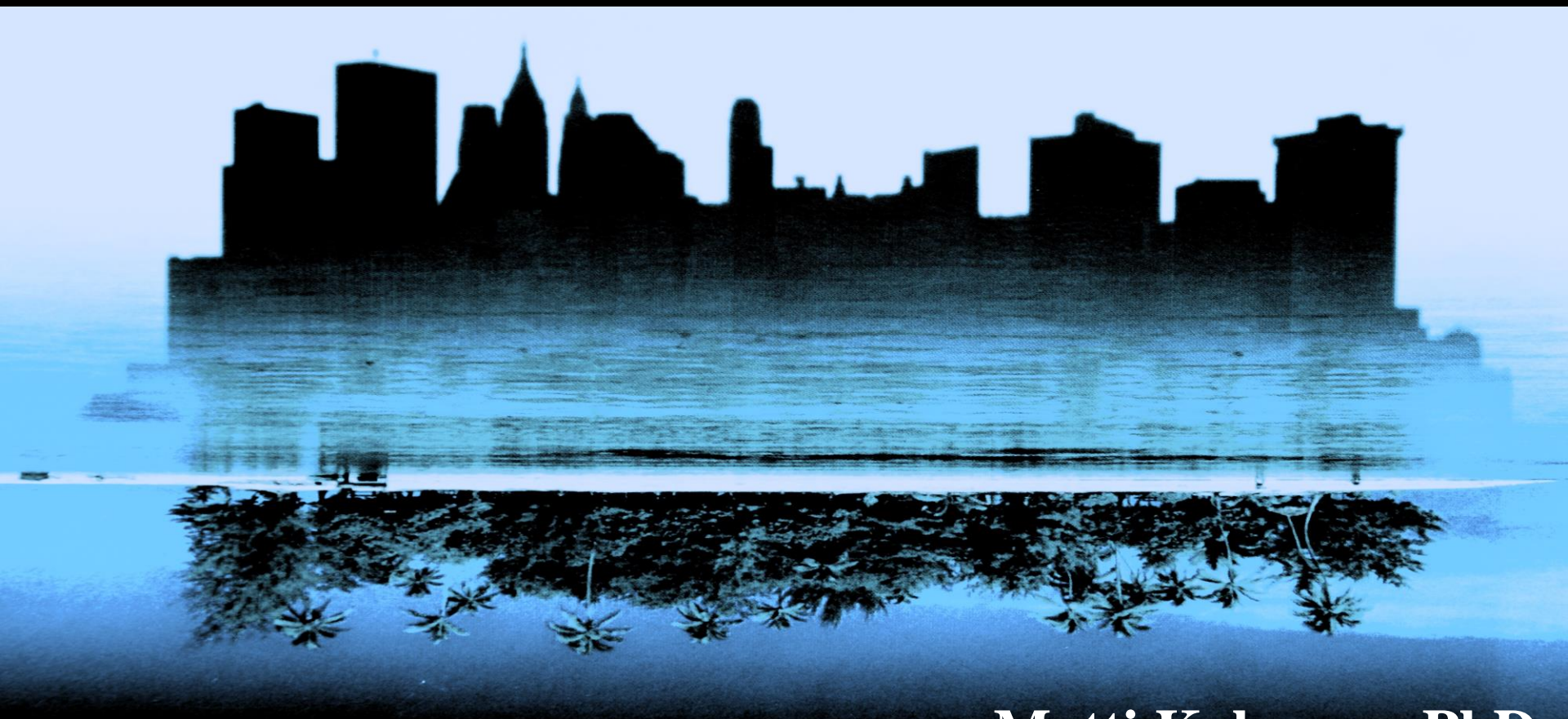

Veroparatiiseista avoimeen rahatalouteen; Kuinka tukkia veronkierto ja rahanpesu?

**Matti Kohonen, PhD,
Tax Justice Network, Suomen Sosiaalifoorumi 20.4.2013**

Mitä suuruusluokkaa?

Paljonko yksityistä varallisuutta veroparatiiseissa?

TJN 2012: \$21 biljoonaa, noin kymmenesosa koko maailman kokonaisvarallisuudesta.

Veromenetykset \$189 miljardia

TJN 2005: \$11.5 biljoonaa (USA:n vuotuinen BKT), veromenetykset \$255 miljardia, neljännes maailman rikkaimpien varallisuudesta.

Boston Consulting Group: \$7.8 biljoonaa

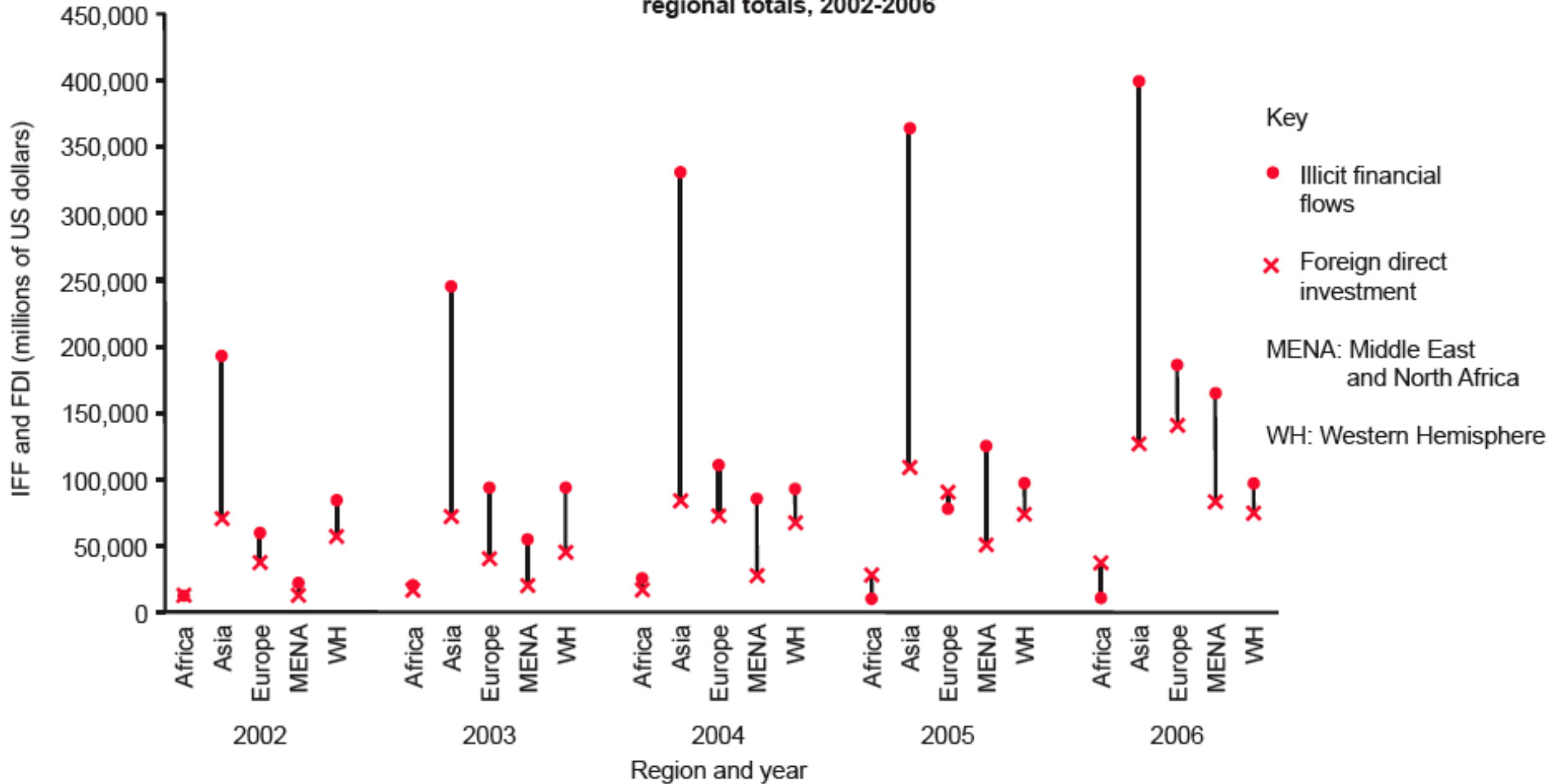

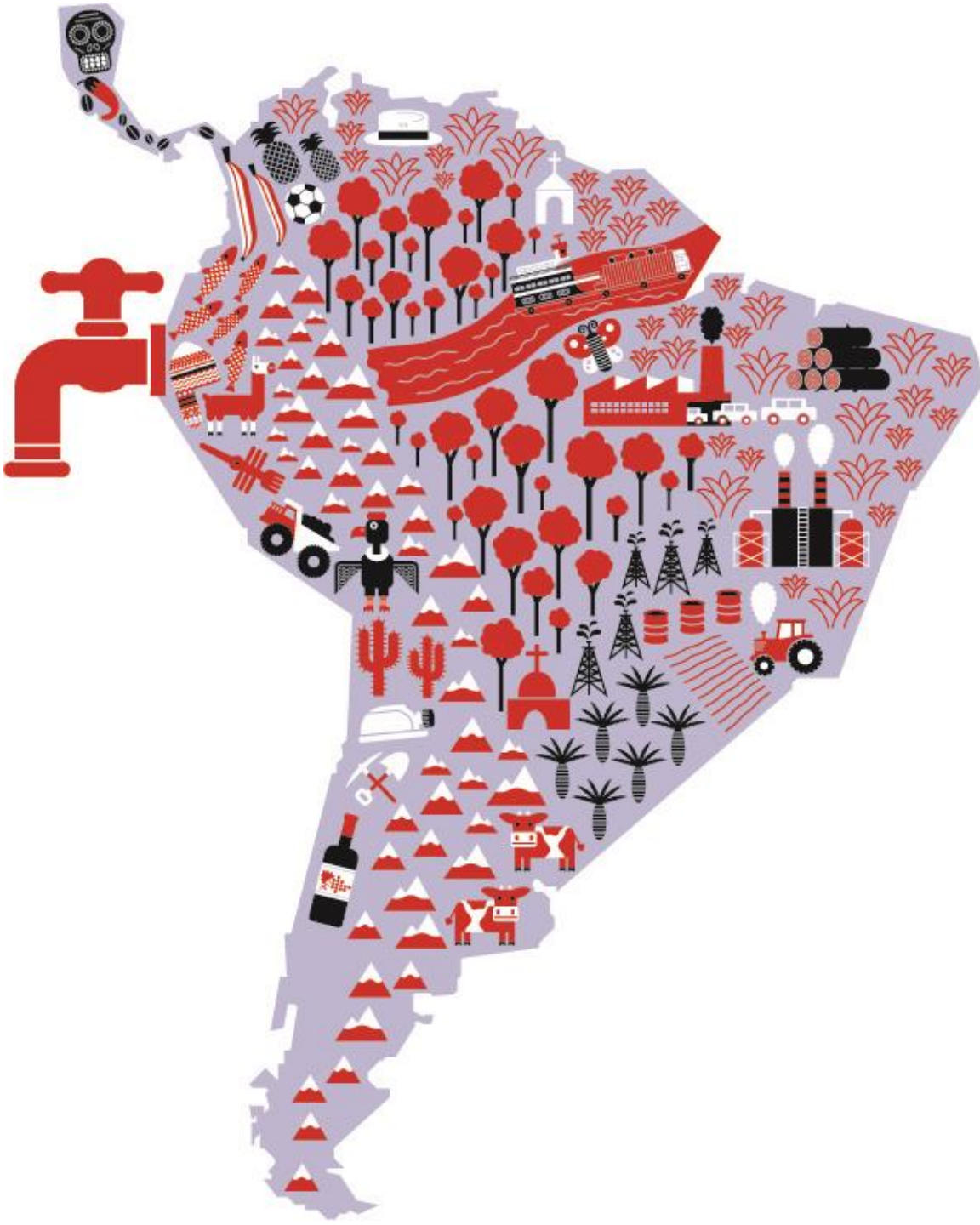
Lista veroparatiiseista

RANK	Jurisdiction	FSI - Value	Secrecy Score	Global Scale Weight
1	Switzerland	1879,2	78	0,061
2	Cayman Islands	1646,7	77	0,046
3	Luxembourg	1621,2	68	0,131
4	Hong Kong	1370,7	73	0,042
5	USA	1160,1	58	0,208
6	Singapore	1118,0	71	0,031
7	Jersey	750,1	78	0,004
8	Japan	693,6	64	0,018
9	Germany	669,8	57	0,046
10	Bahrain	660,3	78	0,003
11	British Virgin Islands	617,9	81	0,002
12	Bermuda	539,9	85	0,001
13	United Kingdom	516,5	45	0,200
14	Panama	471,5	77	0,001
15	Belgium	467,2	59	0,012
16	Marshall Islands	457,0	90	0,000
17	Austria	453,5	66	0,004
18	United Arab Emirates (Dubai)	439,6	79	0,001
19	Bahamas	431,1	83	0,000
20	Cyprus	406,5	58	0,010

Laiton pääomanpako verrattuna ulkomaisiin investointeihin

Illicit financial flows from developing and transitional countries versus foreign direct investment, regional totals, 2002-2006

Ensimmäistä kertaa vapaan markkinatalouden 200 aikaisella uralla, olemme rakentaneet ja rohkaisseet globaali finanssijärjestelmä jonka peruseriaate on ohjata rahoja köyhiltä rikkaille Minum historian käsityksen ja uskomuksen mukaan, tämä todellisuudessa on talous historian surullisin luku sitten orjuuden (Baker 2007)

Määritelmiä

Määritelmiä

OECD: Yhteistyöhaluton alue, eli alue joka ei noudata kansainvälisiä sopimuksia

IMF/ BIS: Offshore finanssikeskus: alue, jossa finanssipalveluiden osuus kansantaloudesta merkittävä, ja jossa ulkomaan asukkailla on merkittävä osuus talletuksista

TJN: Salaisuusalue, alue joka luo lakeja ja sääntöjä, jotka haittaavat toisten maiden kykyä kerätä veroja ja puuttua rahanpesuun

Yhdysvaltojen hallinto: alhainen verotus ja finanssisalaisuus.

Brasilian hallinto: alhainen verotus ja verotuksellisia erityisoikeuksia

Mitkä maat ja alueet?

Tämä riippuu määritelmästä:

- Helppoin määritelmä on offshore finanssikeskus (IMF), ja tämän mukaan myös Iso-Britannia on veroparatiisi tässä mielessä. Noin 50 aluetta.

- Salaisuuskäytäntöjä on taas erilaisia, ne yhdessä muodostavat finanssisalaisuuden vyyhdin. 70 aluetta, mutta lähes kaikissa valtioissa on finanssisalaisuuden muotoja.

- USA:n listalla on 50 veroparatiisia, ja Brasilian listalla on 73 veroparatiisia. EU suunnittelee omaa listaansa.

Miten lopettaa veroparatiisitalous

- Kuka omistaa varallisuuden ja yritykset maailmassa, eli omistussuhteiden läpinäkyvyys
- Verotietojen automaattinen vaihto**, kuten on jo käytäntönä EU:n säästödirektiivi (yksityistilit), ja USA:ssa Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) USA:ssa ja nyt 5 EU - maata
- Puuttua haitallisiin verokäytäntöihin**, ja alhaisiin veroprosentteihin, raportointi vaatimukset ja sanktiot
- Verotietojen vaihto vaatisi ”verotuksen Interpoliin”, eli yhteisen järjestelmän verotietojen vaihtoon
- “Verontarkastajat ilman rajoja” järjestö perustetaan

Yhteys rahanpesuun

Rahanpesu käyttää samoja rakenteita kuin veronkierto

- Rikollista alkuperää (huumekauppa),
- rikollista rahan käyttöä (järjestäytynyt rikollisuus), sekä rahan rikollista siirtämistä (veronkierto)

- Kaikki kolme tapausta tarvitsevat finanssialaisuuden käytäntöjä:
 - Pankkialaisuus (rikollista kertoa asiakkaan henkilöllisyys) - Sveitsi
 - Trustit, veroparatiisi säätiöt, ja muut omistajien salailun muodot - Jersey
 - Omistaja ja yhtiötietojen keräämisen puute - Cayman-saaret

Kypros

Kyproksella on pankkialaisuuskäytäntöjä

- Pankkien pitäisi antaa kaatua, ja tallettajien varat on turvattava 100,000 euroon asti

- Pankkialaisuus pitäisi kieltää EU:n piirissä : Luxemburg, Irlanti, Itävalta, Belgia

- Automaattisen tiedonvaihdon puute

- ALV:n minimi on 15% ja maksimi 25%, miksi yritysveroille ei voitaisi asettaa myös vaihteluväliä?

- Haitallisia verokäytäntöjä tulisi poistaa EU:n piirissä.

Yritykset: SAB Miller - Action Aid 2010

1. Ylihinnoiteltu tavaramerkkien käytöstä johtuvia rojalituloja (Hollanti).
2. Yrityksen sisäisten liikejohtopalveluiden kauppa (Sveitsi), ilman merkittävää taloudellista substanssia.
3. Raaka-aineiden kauppa paperilla veroparatiisin kautta (Mauritius)
4. Ylihinnoiteltu sisäisen lainan korko, jolla voittoja siirretään veroparatiisiin (Mauritius)

Tapaus SAB Miller : Pääomanvirtoja

Mihin tapaus SAB Miller johti

- Afrikan veroviranomaiset pyrkivät tekemään suuryrityksistä yhteisiä tarkastuksia (ATAF)
- Ghana kehittää lainsäädäntöään siirtohinnoittelusta
- Ghanalla on OECD:n rahoittama veroviranomaisten koulutusohjelma
- Ghana on allekirjoittanut uusia verotietojn vaihtosopimuksia ja kaksoisverosopimuksia.
- Julkisia siirtohinnoittelun suunnitteluun käytettäviä tietokatoja on tekeillä.

Banaanitapaus, *The Guardian*

The Guardian en Isossa Britanniassa tarkasteli globaalia banaanikauppaa sarjassaan “Tax Gap”

“Dole, Chiquita ja Del Monte ... tuottivat yli \$50 miljardia liikevaihtoa, ja vain \$1.4 miljardia voittoja eri maissa viimeisten viiden vuoden aikana.

Kuitenkin, yritykset maksoivat yhteensä 200 miljoonaa veroja, hieman yli 14% más voitoista”, ”

Felicity Lawrence, *The Guardian* 6.

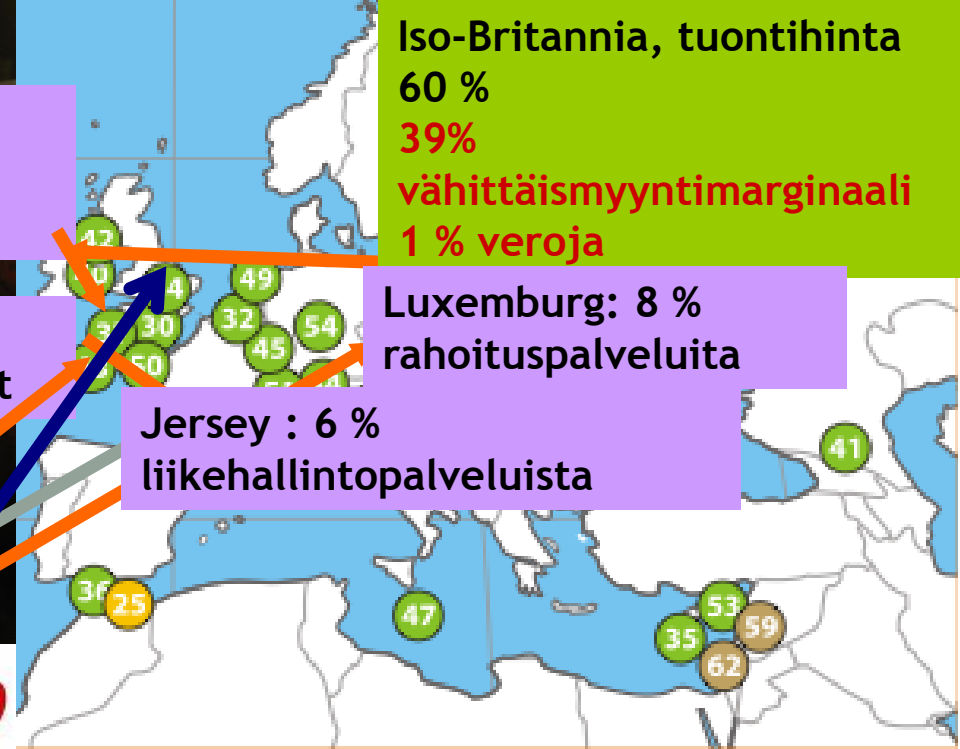
marraskuuta 2007

- Yhdysvaltojen yritysveroprosentti on 35% (tosin Obama on sitä laskemassa)

Irlanti : 4 %
tavaramerkin
käyttö

Man-Saaret: 4 %
vakuutuspalvelut

Iso-Britannia, tuontihinta
60 %
39%
vähittäismyyntimarginaali
1 % veroja

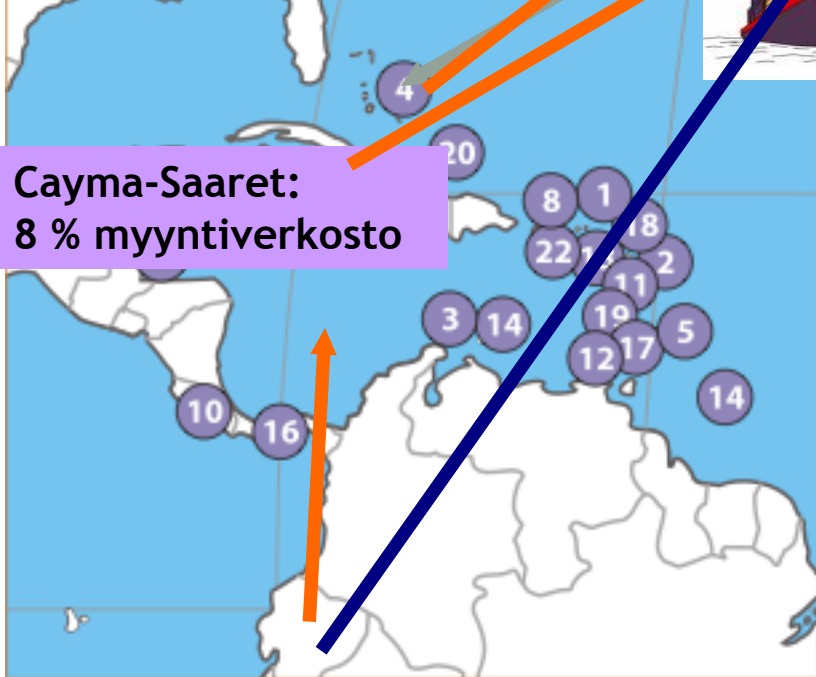
Luxemburg: 8 %
rahoituspalveluita

Jersey : 6 %
liikehallintopalveluista

Bermuda : 17 %
jakeluverkosto

Cayma-Saaret:
8 % myyntiverkosto

Latinalaisen Amerikan tuottajat 13 %
1.5 % työkustannukset
10.5 % tuotantokustannukset
1 % verot

OECD nosti elefantin pöydälle

“In an era where non-resident taxpayers can derive substantial profits from transactions with customers located in another country, questions are being raised as to whether the current rules ensure a fair allocation of taxing rights on business profits, **especially where the profits from such transactions go untaxed anywhere.**”

OECD 2013: 36

OECD:n nostamia asioita

Verolakien eroavaisuudet: epäselvät määritelmät, esimerkiksi mikä on kiinteä toimipaikka.

Immateriaalitalous : IT-talouden kasvu (iTunes, Amazon kirjat, patentit)

Lähde ja asumisperusteinen verotus: pitäisikö voittoja verottaa maassa, jossa liiketoiminta tapahtuu, vai yhtiön emomaassa.

Siirtohinnoittelu, riskien siirto: IT-taloudelle luodaan erilliset säännöt veropohjan määrittelyyn.

Ryhmän sisäiset rahoitusoperaatiot: sisäisten lainojen korkojen vääristely.

Veronkiertoa suitsevia lakeja tiukennetaan: Yleinen veronkierron vastustava periaate.

Haitalliset verokäytännöt: läpinäkyvyys ja toimintojen reaalitaloudellinen merkitys.

Kansalaisjärjestöjen nostamia asioita

Konsernin verottaminen yhtenä yksikkönä:

OECD:n malli perustuu yhtiön jokaisen tytäryhtiöiden verottamiseen erikseen.

Maakohtainen kirjanpito, ja

kokonaiskonserniraportti: pitää tietää mitä yritys tekee joka maassa missä se toimii, jotta sitä voidaan verotta.

Veropohjan jakaminen: objektiivisia kriteereitä yritysveropohjan jakamiseen, eli työllisyyskulut, myynti ja pääoma.

Kansallisia siirtohinnoittelulakeja: Brasiliassa, Intiassa ja Kiinassa on erilaisia järjestelmiä.

Caso SAB Miller : Flujos de Capital

Ratkaisuja

- a. Kaivannais- ja öljysektorille maakohtainen kirjanpito nyt jo USA:ssa, ja EU:ssa valmisteilla
- b. Rahoitusmarkkinaverot, finanssisektori ei maksa ALV:a, ja heidän kokonaisveroaste on alhainen, myös spekulatio kuriin
- c. Siirtohinnoittelulakien muuttaminen, joko Brasilian malliin tai yhtenäisen konsernin verotukseen.
- d. Vero-, ja oikeusviranomaisten koulutus uuteen avoimempaan raha- ja finanssitalouteen
- e. Kansalaisten aktiivinen osallistuminen verokeskusteluun, eli vero- ja finanssisektorin koulutus.

Vaikutusmahdollisuuksia

- a. Ranskassa on valmisteilla maakohtainen kirjanpito finanssisektorille, jotta voidaan tietää yritykset tekevät - EU:ssa myös!
- b. G8 kokouksessa kesäkuussa pyritään luomaan viranomaisille avoin tietokanta yritysrakenteista, ja yritystietojen vaihdosta.
- c. G20 kokouksessa puhutaan OECD:n Base Erosion ja Profit Shiftin (BEPS), veropohjan vähenemiseen ja voittojen siirtelyyn.
- d. Kehitysmaissa on erilaisia käytäntöjä suuryritysten verottamiseen.
- e. Alueellisia sopimuksia verokilpailun suitsemiseen.
- f. Veromenetysten, ja verohelpoitusten läpinäkyvyys budjetissa

Lisää tietoja

taxjustice.net

www.tjn-usa.org

www.taxjusticeafrica.net

taxjustice.blogspot.com

taxresearch.org.uk/blog

www.justiciafiscal.org

Sähköposti:

matti@taxjustice.net